

НАПРИКЛАД – ДО ПРИКЛАДУ – ПРИМІРОМ

Серед вставних слів і сполук найбільш відоме «наприклад». Чим можна його замінити, щоб урізноманітнити свою мову та бути, як кажуть зараз, у тренді?

Оновлення суспільного життя супроводжує і зміна моди на слова, вирази. Серед таких ще донедавна малоактивні синоніми до «наприклад» – *приміром* та *до прикладу*.

Слово «приміром» СУМ-11 фіксує як таке, що засвідчене в мові Марка Вовчка, І. Нечуя-Левицького, воно має обмежувальну ремарку *розм.* (СУМ-11 VII, с. 672). На сьогодні можна з упевненістю стверджувати, що *приміром* скинуло з себе реквізити розмовності і стало складником писемної традиції, як-от: *Усі місця в мене асоціюються з людьми. От, приміром, холодна й дощова Фінляндія для мене виявилася теплою* (Газета по-українськи, 23.10.2024); *Приміром, «А все-таки я вас любила» є піснею про любов колишню, але таку, що лишається в серці назавжди* (День, 23.11.2024), *Зокрема, документ передбачає заборону вбивства тварин для регулювання їхньої чисельності (шляхом отруювання, евтаназії тощо), а також знуцання чи жорстоке поводження з домашніми й бездомними тваринами (приміром, негуманне дресування чи дарування тварин як призи)* (Високий замок, 16.07.2021).

Певні метаморфози відбулися і з виразом «до прикладу»: СУМ-11 подає його як *заст.*, тобто: «**До прикладу** – відповідно до ситуації, до чогось сказаного» (VII, с. 676). Утім, він уживається зараз як стилістично нейтральна книжно-писемна одиниця: *До прикладу, у Швеції, США незалежно від рівня доходів громадяни активно користуються кредитами на придбання житла та автомобілів, виплачують їх упродовж більшої частини життя* (<https://projects.gazeta.ua/moneyveo-credit-1196394>); *Якщо парламент, до прикладу, схвалить пенсійну реформу, і згодом такий закон частково чи повністю буде визнано неконституційним* (Судово-юридична газета, 05.11.2024); *Неврологічна дисфункція*

після хірургічних утручань крім травматичних ушкоджень (до прикладу, підлягають на реабілітацію: церебральна аневризма без розриву, злоякісні, доброякісні новоутворення головного / спинного мозку, ліковані оперативно) – упродовж 12 місяців після виписки із стаціонару з приводу операції (<https://ogvv-kh.lic.org.ua/novyny/do-uvagy-patsiyentiv/>).

Тож, розширимо свій словник, урізноманітнимо стиль викладу.

Світлана Бибик